

Nasilje nad ženskami

Stanje

Nasilje nad ženskami ima več pojavnih oblik – fizično, spolno, psihično in ekonomsko. Te oblike nasilja so med seboj povezane in lahko spremljajo ženske od rojstva do starosti. Nekatere oblike nasilja celo presegajo državne meje, kot na primer trgovanje z ljudmi.

Ženske, ki so žrtve nasilja, trpijo vrsto zdravstvenih težav in njihova zmožnost sodelovanja v javnem življenju se zmanjša. Nasilje nad ženskami škoduje njihovim družinam, skupnosti in vsem generacijam ter krepi druge oblike nasilja v družbi.

Nasilje nad ženskami prav tako povzroča osiromašenje žensk, njihovih družin, skupnosti in celotne države.

Nasilje nad ženskami ni niti sestavni del točno določene kulture, regije ali države, niti določene skupine žensk znotraj posamezne družbe. Korenine nasilja nad ženskami lahko najdemo v nenehni diskriminaciji žensk.

Do 70 odstotkov žensk je v svojem življenju kdaj žrtev nasilja.

Nasilje s strani intimnega partnerja

Najbolj pogosta oblika nasilja, ki so mu podvržene ženske po vsem svetu, je psihično nasilje s strani partnerja, pretepanje žensk, siljenje k spolnim odnosom ali katera druga oblika zlorabe.

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je preko raziskave v 11-ih državah ugotovila, da se giblje odstotek žensk, ki so bile podvržene spolnemu nasilju s strani partnerja, med 6-imi odstotki na Japonskem in 59-imi odstotki v Etiopiji.

Številne svetovne raziskave domnevajo, da za polovico vseh samomorov žensk dejansko stojijo umori s strani njihovih trenutnih ali nekdanjih soprogov ali partnerjev.

- Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije so v Avstraliji, Kanadi, Izraelu, Južni Afriki in Združenih državah Amerike za umore žensk od 40 do 70 odstotkov odgovorni njihovi partnerji.

Po ocenah Svetovne banke je za ženske med 15-im in 44-im letom bolj verjetno, da so žrtve posilstva ali nasilja doma, kot pa da dobijo raka, imajo prometno nesrečo, so žrtve vojne in malarije.

- V Kolumbiji je po uradnih podatkih na vsake šest dni ubita ena ženska s strani svojega trenutnega ali nekdanjega partnerja.

Psihično ali čustveno nasilje s strani intimnih partnerjev je vsesplošno razširjeno.

Spolno nasilje

Ocenjuje se, da je v svetu vsaka peta ženska kdaj v življenju žrtev posilstva ali poskusa posilstva.

Praksa hitrega poročanja kot oblika spolnega nasilja se pojavlja po vsem svetu, še posebej v Afriki in južni Aziji. Mlada dekleta so pogosto prisiljena v poroko in spolne odnose, kar lahko povzroča zdravstvene težave, vključno z večjo izpostavljenostjo virusu HIV/aidisu, in manjšanja prisotnosti v šoli.

Posledica spolne zlorabe je tudi travmatična ginekološka fistula. Gre za poškodbo, ki nastane zaradi neprizanesljivega drgnjenja vaginalnega tkiva.

Spolno nasilje v času spopadov

Spolno nasilje v času spopadov je resen problem, ki dandanes ogroža na milijone ljudi, še posebej pa ženske in dekleta. Pogosto gre za načrtno strategijo, ki jo množično izvajajo oborožene skupine s ciljem, da bi ponižali nasprotnika, prestrašili posameznike in uničili celotne skupnosti. Ženske in dekleta so lahko tudi podvržene spolnemu suženjstvu s strani tistih, ki bi naj jih varovali.

Žrtve spolnih zlorab s strani vojske in upornikov so bile tako ženske v svoji jeseni življenja kot tudi tiste, ki so komaj prirojale na svet.

Posilstvo je bilo dolgo v rabi kot taktično orožje vojne, nasilje nad ženskami med ali po oboroženimi spopadi pa sestavni del vsakega vojaškega območja.

- V Demokratični republiki Kongo se po uradnih podatkih vsak mesec zgodi okrog 1.100 posilstev, kar pomeni, da je vsak dan 36 žensk in deklet žrtev posilstva. Ocenjuje se, da je od trenutka, ko so se v državi pričeli oboroženi spopadi in do sedaj, bilo že več kot 200.000 žensk žrtev spolnega nasilja.

Nasilje nad ženskami v času pridržanja s strani policije je pogosto in vključuje spolno nasilje, neustrezne preglede, kot na primer pregled s slačenjem s strani moškega, in zahteve po spolnih uslugah v zameno za privilegije ali osnovno varstvo.

- Posilstvo in spolno nasilje nad ženskami in dekleti je v Darfurju v Sudanu resen problem.
- Med 250.000 in 500.000 žensk je bilo posiljenih med genocidom v Ruandi leta 1994.
- Spolno nasilje je bilo sestavni del 14-letne državljanske vojne v Liberiji.
- Med konfliktom v Bosni v začetku 90-ih let je bilo posiljenih med 20.000 in 50.000 žensk.

Nasilje in virus HIV/aids

Ker si ženske niso zmožne izboriti varne spolne odnose in odkloniti nezaželene, je med njimi razširjenost virusa HIV/aidsa visoka. Neželene spolni odnosi imajo za posledico večje tveganje pri abraziji in krvavenju ter možnosti prenosa virusa.

Ženske, ki so žrtve pretepanja s strani moških, imajo za 48 odstotkov večjo verjetnost, da se bodo okužile z virusom HIV/aidsom.

Mlade ženske so še posebej ranljive glede prisilnih spolnih odnosov in so v večji meri okužene z virusom HIV/aidsom. Več kot polovica vseh okužb z virusom HIV po svetu se zgodi mladim med 15-im in 24-im letom in več kot 60 odstotkov HIV-pozitivne mladine v tem starostnem razponu je žensk.

Genitalno pohabljanje/genitalno obrezovanje

Genitalno pohabljanje oziroma genitalno obrezovanje žensk se nanaša na številne tipe tradicionalnih operacij obrezovanja, ki se izvajajo nad ženskami in dekleti.

- Ocenjuje se, da je več kot 130 milijonov danes živečih žensk in deklet genitalno obrezanih. Največ jih je v Afriki in v nekaterih bližnjevzhodnih državah.
- Predvideva se, da je okrog 2 milijona deklet vsako leto v nevarnosti genitalnega pohabljanja.

Umor zaradi dote

Umor zaradi dote je brutalna praksa, kjer je ženska umorjena s strani svojega moža ali njegovih staršev, ker njena družina ni zmožna ustreči njihovim zahtevam po doti oziroma plačilu, ki naj bi ga prejeli starši moža kot darilo njeni novi družini.

Medtem ko so dote ali podobna plačila splošna praksa v svetu, se umori zaradi dote dogajajo pretežno v južni Aziji.

“Umor iz časti”

V veliko družbah svojci žrtve posilstva, ženske, osumljene spolnih odnosov pred poroko, in ženske, obsojene prešuštva, umorijo, ker naj bi bila to skrunitev ženske čistosti in časti njene družine.

Sklad ZN za prebivalstvo (UNFPA) ocenjuje, da je na leto po vsem svetu tako imenovanih “umorov iz časti” najmanj 5.000.

Trgovanje z ljudmi

Na leto je nekje med 500.000 in 2 milijona ljudi žrtev trgovine z ljudmi, ki so nato prisiljeni v prostitucijo, izvajajo prisilno delo ali suženjstvo. Ženske in dekleta dosežejo v teh ocenah nekje 80-odstotni delež.

Nasilje med nosečnostjo

Nasilje pred in med nosečnostjo ima resne zdravstvene posledice tako za mater kot za otroka. Vodi lahko v tvegano nosečnost in porod, kar vključuje splav, predčasno rojstvo in rojstvo nedonošenčka.

Detomor ob rojstvu punčke, izbiranje spola pred rojstvom in sistematično zanemarjanje deklic je na široko razširjeno v južni in vzhodni Aziji, severni Afriki in na Bližnjem vzhodu.

Diskriminacija in nasilje

Veliko žensk se sooča z mnogovrstnimi oblikami diskriminacije in povečanim tveganjem nasilja.

- Za ženske iz domorodnih ljudstev v Kanadi obstaja v primerjavi z drugimi ženskami iste starosti pet-krat večja verjetnost, da bodo umrle za posledicami nasilja.
- V Evropi, severni Ameriki in Avstraliji je bila več kot polovica žensk s posebnimi potrebami žrtev psihičnega nasilja v primerjavi z eno tretjino 'normalnih' žensk.

Stroški in posledice

Stroški nasilja nad ženskami so izjemni. Vključujejo neposredne stroške storitev za zdravljenje in pomoč zlorabljenih žensk in njihovih otrok ter stroške za sojenje storilcem.

Posredni stroški vključujejo izgubo zaposlitve in produktivnosti ter stroške človekove bolečine in trpljenja.

- Stroški nasilja s strani intimnih partnerjev samo v ZDA presegajo 5,8 milijard ameriških dolarjev na leto, od tega 4,1 milijarde za zdravstveno oskrbo in blizu 1,8 milijarde zaradi padca produktivnosti.
- Leta 2004 so v Veliki Britaniji izvedli študijo, po kateri so ocenili, da znašajo skupni neposredni in posredni stroški nasilja na domu, vključno z bolečino in trpljenjem, okrog 23 milijard funtov na leto oziroma 440 funtov po osebi.